

Väliskomisjon
Esimees

1.3.2024

Tomas Tobé
Esimees
Arengukomisjon

Teema: Arvamus resolutsiooni kohta, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni (AKVRO) liikmete vahelise partnerluslepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (COM(2023)0791 – C9-0029/2024 – 2023/0464M(NLE))

Austatud esimees

Eespool osutatud menetluse raames otsustas väliskomisjon oma 22. veebruari 2024. aasta koosolekul¹ esitada kirja vormis arvamuse ja eelkõige paluda vastutaval arengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud.

Lugupidamisega

David McAllister

¹ Lõpphääletuse ajal olid kohal: David McAllister (esimees ja arvamuse koostaja), Witold Jan Waszczykowski (aseesimees), Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Adam Bielan, Benoît Biteau, Krzysztof Brejza, Udo Bullmann, Traian Băsescu, Olivier Chastel, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Loucas Furlas, Giorgos Georgiou, Francisco Guerreiro, Bernard Guetta, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Sergey Lagodinsky, David Lega, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Wolfram Pirchner, René Repasi, Thijs Reuten, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Nacho Sánchez Amor, Dominik Tarczyński, Lucia Vuolo, Mick Wallace, Charlie Weimers, Isabel Wiseler Lima, Salima Yenbou and João Albuquerque, Milan Brglez, Mónica Silvana González, Christophe Grudler, Georgios Kyrtos, Maria Veronica Rossi (vastavalt kodukorra artikli 209 lõikele 7).

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval arengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni (AKVRO) liikmetega sõlmitava uue partnerluslepingu ja selle piirkondlike protokollide allkirjastamise üle, millega luuakse järgmise kahekümne aasta jooksul üldine õigusraamistik ja keskendutakse Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele piirkondlikul tasandil intensiivsemalt kui kunagi varem;
2. rõhutab poliitilise dialoogi tähtsust partnerluses ELi ja AKV riikide ehk kokku 105 riigi vahel, mis moodustavad viiendiku maailma rahvastikust ja üle poole kohtadest ÜRO Peaassambleel; juhib tähelepanu Samoa lepingu geopoliitilisele olulisusele; toob esile AKVRO ja ELi 30. novembri 2023. aasta ühisavalduse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgul kui selge näite ühiste huvide ja prioriteetide alasest koostööst mitmepoolsetel foorumitel;
3. tuletab meelde, kui oluline on ühendada jõud AKV riikidega ja luua kõigile kasulikke partnerlusi kuues prioriteetses valdkonnas: inimõigused, demokraatia ja valitsemine, rahu ja julgeolek, inim- ja sotsiaalne areng, kaasav ja kestlik majanduskasv ning -areng, keskkonnakestlikkus ja kliimamuutused ning ränne ja liikuvus; rõhutab ELi algatuse „Global Gateway“ suurt potentsiaali ja nõuab sellega seoses partnerluse edasist süvendamist AKV riikidega;
4. rõhutab, et AKV-ELi tugevdatud poliitilise partnerluse alustala peab olema mitmepoolne reeglitel põhinev kord ning rahu, julgeoleku ja territoriaalse terviklikkuse edendamine kogu maailmas; väljendab heameelt rahu ja julgeoleku peatüki lisamise üle kuue strateegilise prioriteedi hulka; märgib, et kõnealuse lepingu alusel on võimalik edendada koostööd uutes valdkondades, näiteks võitluses piraatluse, terrorismi rahastamise ja küberkuritegevusega;
5. nõuab integreeritud lähenemisviisi konfliktidele ja kriisidele, et kõigis etappides tehtaks pingutusi nii humanitaarabi, arengu, rahu kui ka julgeoleku valdkonnas;
6. rõhutab vajadust jätkata ELi ning kõigi partnerriikide ja -piirkondade vahelist poliitilist dialoogi, kuna see on nende partnerluste põhikomponent, eelkõige süveneva ülemaailmse ebakindluse, demokraatlike väärtuste vastu suunatud otseste rünnakute ja geopoliitiliste probleemide kontekstis; kutsub lepinguosalisi üles tugevdama oma koostööd mitmepoolsetes organisatsioonides, toetama täielikult ÜRO Inimõiguste Nõukogu tööd ja püüdma teha ühisalgatusi; julgustab liikmesriike tegema ministrite tasandil regulaarset koostööd Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooniga;
7. väljendab heameelt osaliste pühendumise üle demokraatiale, kuid rõhutab, et mitmes

AKV riigis ei ole endiselt tagatud meediavabadus ega valimisprotsesside usaldusväärsus;

8. väljendab heameelt lepinguosaliste võetud kohustuse üle tõhustada koostööd rände ja liikuvuse valdkonnas ning toob esile nende pühendumuse tagada kõigi pagulaste ja rändajate inimväärikuse austamine ning nende inimõiguste kaitse ka transiidiriikides; toetab kindlalt nende otsust jätkata pingutusi, et võtta vastu tõhus integratsioonipoliitika nende territooriumil seaduslikult elavate isikute jaoks; tunnistas vajadust tõhustada koostööd, et tegeleda ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega, järgides täielikult rahvusvahelist õigust;
9. rõhutab lepinguosaliste võetud kohustust kohaldada täielikult mittediskrimineerimise põhimõtet; nõuab tungivalt, et pooled väldiksid ka diskrimineerimist seksuaalse sättumuse alusel ning lõpetaksid LGBTI-inimeste kriminaliseerimise ja karistamise, sealhulgas surmanuhtluse; märgib, et soolisele võrdõiguslikkusele ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamisele tuleb keskenduda Samoa lepingu rakendamise igas etapis; toetab kõigi inimeste, eelkõige tütarlaste ja noorte naiste seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud kohustusi; nõuab, et ELi institutsioonid kiirendaksid soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava rakendamist AKV riikides;
10. väljendab heameelt selle üle, et lepinguosalisel on pühendunud sotsiaaldialoogile ning asjakohastes ILO konventsioonides ja protokollides määratletud rahvusvaheliselt tunnustatud põhiliste tööstandardite edendamisele ja tulemuslikule rakendamisele; peab oluliseks, et pooled täidaksid oma kohustusi, mis tulenevad ILO liikmesusest ning ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonist; kutsus ELi üles tegema AKV partneritega pidevat koostööd kõigi ILO põhikonventsioonide ratifitseerimisel ja rakendamisel;
11. rõhutab vajadust tugevdada parlamentaarset diplomaatiat partneritega Aafrikas, Kariibi mere piirkonnas ja Vaikse ookeani piirkonnas, et aidata kaasa ELi eesmärgile tugevdada suhteid AKV partneritega eesmärgiga lahendada ühiseid geopoliitilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid probleeme; väljendab heameelt selle üle, et parlamentaarset diplomaatiat tunnustatakse partnerluse tugisambana, mida toetatakse kolme piirkondliku parlamentaarse assamblee loomisega, et võimaldada põhjalikke arutelusid ühistes piirkonnaspetsiifilistes küsimustes;
12. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on valmistanud ette uue strateegilise lähenemisviisi partnerlusele Aafrikaga, et edendada julgeolekut, rahu ja püsivat heaolu; rõhutab, kui oluline on täita 2022. aasta veebruaris toimunud ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumisel võetud kohustust tihendada koostööd ühist huvi pakkuvate algatuste valdkonnas ning et EL vastaks Aafrika partnerriikide vajadustele; rõhutab, et EL peaks järgima geograafilisi prioriteete nii kahepoolset kui ka piirkondlikul tasandil, keskendudes Saheli piirkonna piirkondlike strateegiade läbivaatamisele ning Guinea lahe, Ida-Aafrika järvede piirkonna ja Aafrika Sarve strateegia tõhusale rakendamisele; väljendab muret Wagneri grupi suurenenud haarde ja Saheli süveneva ebastabiilsuse pärast, mis õhustab asjaomaste riikide julgeolekut ja stabiilsust ning millel on tõsised piirkondlikud ja rahvusvahelised tagajärjed; on seisukohal, et Sahelit käsitlev ELi poliitika ei ole andnud oodatud tulemusi, ning võtab teadmiseks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja teadaande Sahelit käsitleva ELi strateegia läbivaatamise kohta;

13. nõuab Kariibi mere piirkonna ja ELi partnerluse tugevdamist, tuginedes 2023. aasta juulis toimunud ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse tippkohtumise deklaratsioonile; on mures vägivalda, organiseeritud kuritegevuse ja uimastikaubanduse sagenemise pärast Kariibi mere piirkonnas ning nõuab nende vastu võitlemiseks kõnealuse lepingu alusel kahe piirkonna vahelise koostöö märkimisväärset suurendamist;
14. rõhutab Vaikse ookeani piirkonna tähtsust piirkondliku geostrateegilise konkurentsi tingimustes; rõhutab, et rahu, stabiilsuse ja meresõiduvabaduse säilitamine Vaikse ookeani piirkonnas on endiselt ELi ja selle liikmesriikide huvide jaoks äärmiselt oluline; rõhutab, et ELi poliitilise jalajälje tulemuslikuks suurendamiseks ja ELile Vaikse ookeani piirkonnas usaldusväärse ja strateegilise partneri positsiooni kinnitamiseks tuleb vahendid ühendada; kutsub üles looma Vaikse ookeani piirkonna riikidega strateegilisi koalitsioone mitmes ülemaailmses küsimustes, eelkõige seoses kliimamuutuste, ookeanide majandamise, rahu ja julgeolekuga; julgustab liikmesriike tegema igal aastal ministrite tasandil koostööd Vaikse ookeani saareriikidega;
15. nõuab, et kõik osalised allkirjastaksid ja ratifitseeriks lepingu kiiremas korras; tuletab meelde, et riigid, kes lepingule alla ei kirjuta, ei saa osaleda selle poliitilistes ja otsuseid tegevates organites; rõhutab, et on loodud uus sidusrühmade kaasamise mehhanism, et kodanikuühiskonna sõnal oleks otsuste tegemisel rohkem kaalu; nõuab süveneva geopoliitilise ebastabiilsuse ja üleilmsete probleemide kontekstis lepingu terviklikku rakendamist;
16. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles tugevdama strateegilist kommunikatsiooni ELi tegevuse kohta partnerlusraamistikus.